

Posudek oponenta diplomové práce

Autor: Nino Sarkisova

Název diplomové práce: Knihovna na Pankráci

Semestr: zimní semestr 2024/2025

Vedoucí práce: doc. Ing. arch. Boris Redčenkov / Ing. arch. Vítězslav Danda

Oponent práce: Ing. arch. Jakub Kopecký

Za poslední roky byly na pražský Manhattan, jak se Pankráci také přezdívá, zaostřeny nejen zraky developerů, památkářů ale také samotného vedení města Prahy. Každý z výše zmíněných aktérů k tomu má svoje důvody. Jmenovatel je však pro všechny stejný a tím je velký potenciál místa ovlivnit nejen své bezprostřední okolí.

Z výše zmíněných vypíchnu především hlavní město Prahu, která zde skrze Dopravní podnik realizuje jednu ze zásadních staveb - novou linku metra „D“. Obrovská investice s sebou kromě lepšího propojení města hromadnou dopravou přivede nejen linku tramvaje, ale především další obyvatele Prahy.

Širším popisem aktuálního vývoje lokality se dostáváme ke zhodnocení rozhodnutí umístit do tohoto kontextu budovu kombinující univerzitní a městskou knihovnu, která, dle slov autorky, na jižním okraji Prahy citelně chybí.

Určitě se shodneme, že lze převažující zastoupení obchodních a kancelářských ploch nabourat veřejnou institucí – nota bene, pokud vezmeme v potaz masivní rozvoj hromadné dopravy odehrávající se v rámci řešené lokality. Stále se však pozastavuji nad rozhodnutím umístit do budovy i knihovnu univerzitní, a to především s ohledem na absenci významných univerzit v dostupném okolí...

Autorka se v textové části zamýšlí nad funkcí knihovny v dnešní době a zcela správně dochází k závěru, že knihovna již není pouze schránkou na knihy. Dle Niny se jedná nejen o pomyslný rozcestník v informacemi přehlcené době, ale také o multifunkční komunitní centrum nabízející celou škálu různorodého programu.

Škoda jen, že slibné zamýšlení nad funkcí knihovny dále pokračuje poněkud povrchním a nedůsledným textem. Část uvádějící exaktní informace působí přinejmenším nedůvěryhodně. Může se však stát, že z mé strany došlo k neúplnému pochopení uváděných údajů. Jako příklad si dovoluji uvést např. tvrzení, že výška podlaží v nových budovách knihoven se předpokládá 2,25 m, což sama autorka svým návrhem naštěstí popírá.

Teoretická textová část věnující se knihovnám je pak zakončena uvedením dvou, již možná ne zcela aktuálních, avšak stále relevantních, příkladů – knihovna pro Tama Art University od Toya Ita a knihovna v Seattlu autorství Rema Koolhaase. Škoda jen, že z jejich potenciálu je v návrhu využito pramálo.

Kladně hodnotím rozhodnutí program integrovat do jednoho kompaktního objemu s atriem. Stejně tak rozumím i rozmístění funkcí v rámci budovy do jednotlivých pater, kdy veřejné funkce jako jsou sál, kavárna nebo komerční jednotky navazují přímo na parter budovy, servisní funkce jsou umístěny v podzemních podlažích a ostatní patra jsou věnována programu knihovny.

Knihovna svým členěním na prosklené a téměř plné fasády dává jasně najevo svou orientaci. Je pro mě však nepochopitelné, proč se budova otáčí zády ke směru od zastávky tramvaje a stanice křížení metra, odkud bude proudit nejvíce návštěvníků?

Podobné otázky mě pak napadají i v souvislosti s osazením budovy na terén. Nino sice vychází z jisté analýzy pohybu chodců v řešeném území, ale její implementace do návrhu je přinejmenším diskutabilní. Narážíme pak na to, že například jihozápadní vstup do budovy vede tzv. do trávy. Rád bych se tedy zeptal autorky, proč se rozhodla umístit nouzový únik směrem k hotelu na jižní straně a jeden z hlavních vstupů pak směřuje „do nikam“?

Při vstupu do samotné budovy se ocitáme ve velkorysém prostoru atria, které by nám mělo umožnit se v knihovně jednoduše orientovat. I toto je však, stejně tak, jako text a další aspekty návrhu, nedotažené. Napadá mě zde pár otázek. Proč stěny v přízemí (především kavárny, zázemí zaměstnanců a jader s vertikální komunikací) nekopírují obrys atria? Jak je zajištěno oddělení univerzitní a městské knihovny? Je toto členění pro návštěvníka akcentováno v architektuře, nebo se předpokládá jiné grafické oddělení jednotlivých knihoven?

Můžeme diskutovat o tom, zda má být v 1.PP umístěn archiv a ve 2. PP má být umístěno parkoviště nebo naopak. Co je však bez diskuse je neodpovídající sklon příjezdové rampy, umístění závor přímo na konci rampy atp. Stejně tak bych očekával s ohledem na fakt, že stavba podzemního podlaží je tím nejdražším prostorem jeho efektivnější využití.

Jmenovitě zde narážím na způsob archivace knih, kdy běžně používané mobilní archivační systémy umožňující uskladnit stejné množství knih na mnohonásobně menším prostoru. Nebylo by pak možné umístit archiv a parkoviště do jednoho podzemního podlaží? Umím si totiž představit, že při kladení důrazu na dostupnost knihovny veřejnou dopravou si můžeme dovolit počet parkovacích míst redukovat.

Budeme-li postupovat do vyšších podlaží knihovny, tak narazíme na celou řadu poměrně zásadních chyb a nedotažeností. Překvapuje mě, že při tak velkém provozu nenacházím na jednotlivých podlažích recepční pult s pracovníkem knihovny, že WC pro zaměstnance v kancelářích v přízemí ústí přímo do prostoru kanceláří, že kavárně zcela chybí provozní i hygienické zázemí, že komerční prostory také nedisponují žádným zázemím atp.

Musím však zmínit, že oceňuji rozhodnutí zpřístupnit vegetační střechu návštěvníkům knihovny včetně rozhodnutí o umístění malé kavárny (avšak znovu bez jakéhokoliv zázemí...).

Na závěr si dovolím konstatovat, že samotné zpracování dokumentace zrcadlí nedotaženost projektu. Výkresy jsou špatně čitelné, výškové kóty bez popisu podlaží, půdorysy a situace neobsahují měřítko a severku atd.

Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím známkou “D”.

Ing. arch. Jakub Kopecký
V Praze 09.12.2024